

SJABBAT SJALOM

Sjabbat Weekblad voor Nederland

Jaargang VII, Nr. 238

Parasjat Pekoedei

Rosj Chodesj Adar II, 5768
7/8 maart 2008

Overzicht Parasjat Pekoedei (Sjemot 38:21-40:38)

Het boek Sjemot sluit af met deze parasja. Nadat al de verschillende onderdelen die in het *Misjkan* – de Woning – gebruikt worden, zoals het vaatwerk, de kleren enz., gereed zijn, geeft Mosjé een complete afrekening en telling van alle bijdragen en van de diverse kleren en voorwerpen die vervaardigd zijn. De *Bnei Jisraël* brengen alles naar Mosjé. Hij inspecteert alles en constateert dat alles is gemaakt overeenkomstig Hasjems opdracht. Mosjé zegent het volk. Hasjem spreekt tot Mosjé en zegt hem dat het *Misjkan* op de eerste dag van de eerste maand, dat is de maand *Nissan*, moet worden opgezet. Hij vertelt Mosjé ook de volgorde waarin hij het *Misjkan* en zijn voorwerpen moet opzetten. Mosjé doet alles op de voorgeschreven manier. Wanneer het *Misjkan* eindelijk klaar is met ieder voorwerp op zijn plaats, daalt er een wolk op neer, hetgeen aanduidt dat de Heerlijkheid van Hasjem daar is komen wonen. Wanneer de wolk van boven het *Misjkan* wegtrok, dan volgen de Israëlieten de wolk op al hun tochten. En als de wolk niet optrok, dan trokken ook zij niet op. Want overdag was de wolk van Hasjem boven de Woning en 's nachts was daar een vuurzuil.

Door Ohr Somayach in Jeruzalem, Israël

©1998 Ohr Somayach International - Alle rechten voorbehoude

Maftier voor Parasjat Sjekaliem: Sjemot 30:11-16 (begin Parasjat Kie Tissa)

Mosjé houdt een volkstelling door de halve sjekels te tellen die door alle mannen boven de twintig jaar gegeven zijn.

Haftara Parasjat Sjekaliem uit II Koningen (Portugese ritus: 11:17-12:17, Asjkenazische ritus: 12:1-12:17)

De Haftara van deze week is de eerste van een serie van vier speciale *Haftarot*

Koning Jehoasj herstelt het Beit Hamikdasj (de Tempel) met de Halve Sjekel-munten die door de Israëlieten gegeven zijn.

Het leven van Jehoasj wordt gered van kwaadaardige Joodse regeerders en hij wordt aangesteld als Koning over Israël. Hij spoort het volk aan dat zij het volk van Hasjem zullen zijn en geen afgoden meer moeten dienen. Hoewel Jehoasj nog erg jong is, vraagt hij of het volk zijn verzoek zal eerbiedigen. Kort daarop komen er vele Joden naar de tempel van de afgod Ba'al en vernietigen die. Zij vernielen de altaren en de beelden die gebruikt werden voor de afgodendienst en zij doden ook Matan, de hoge priester van de Ba'al. Koning Jehoasj herstelde de ceremonies in de Heilige Tempel door de *Kohaniem* en Leviëten. Het volk Israël viert vervolgens de kroning van Koning Jehoasj. Hij was zeven jaar oud toen hij begon te regeren. Hij heeft 40 jaar geregeerd. Zijn moeder heette Zivia van Beër Sjewa. Koning Jehoasj was zeer rechtvaardig. Hij zei tegen de *Kohaniem*: neem de *sjekels* die aan het *Beit Hamikdasj* geschonken zijn om daarmee de Tempel te repareren. Drie en twintig jaar gingen voorbij zonder dat de *Kohaniem* de renovatie uitvoerden. Daarop liet Koning Jehoasj de Hoge Priester Jehojada bij zich komen en ondervroeg hem waarom het herstel van de Tempel nog niet gereed was. Daar had Jehojada geen antwoord op maar hij stemde erin toe het werk af te maken. Hij plaatste een kist met een gat erin naast het altaar en iedereen die een offer kwam brengen, stortte daarin zijn donatie. Zodra de kist vol was met *sjekels* werd het geld verdeeld onder de mannen die het werk aan de bouw van de Tempel moesten doen.

Het verband tussen de haftara en de parasja

Deze week lezen wij de eerste van de vier speciale *haftarot* die in de maanden Adar en Nissan gelezen worden. Dat zijn de *haftarot Sjekaliem, Zachor, Para* en *Parasjat HaChodesj*. Als *Maftier* wordt de afdeling uit *Ki Tisa, Sjemot 30:11-16* gelezen, die gaat over de inzameling van de Halve Sjekel voor het *Misjkan*. Deze mitswa werd jaarlijks gedaan zolang als het *Beit Hamikdasj* bestond. Bij het begin van de nieuwe maand Adar moest iedereen boven de leeftijd van twintig jaar zijn bijdrage gereedmaken.

Jehoasj leefde van 835–775 voor de GJ in Jeruzalem.

Inzicht in Parasjat Pekoedei

38. ²¹Dit zijn de rekeningen van het Misjkan, het Misjkan van het Getuigenis, die berekend werden op bevel van Mosjé; [dit was] het werk van de Leviëten, onder leiding van Itamar, de zoon van Aharon, de Kohen.

Dit zijn de rekeningen – In deze afdeling worden al de gewichten van de vrijwillige gaven aan goud, zilver en koper voor het Misjkan en al de gereedschappen voor de dienst opgeteld (*Rasji*).

Het Misjkan [De Woning] – Het woord *misjkan* is tweemaal geschreven. Dit is een verwijzing naar de Tempel, die als het ware als onderpand [*misjkon*] werd weggenomen bij twee verwoestingen wegens de zonden van Israël [wanneer Israël volledig berouw toont en tot inkeer komt, zal de Tempel herbouwd worden (*Rasji van Sjmot Rabba* 51:3)].

Hoewel geen enkel deel van het *Misjkan* in de tijd van Mosjé door vijanden was ingenomen, zoals vermeld staat in *Sota* 9a, was het alsof het Misjkan als onderpand genomen werd toen de Tempel verwoest werd, wegens de gelijkenis van de Tempel met het Misjkan (*Jefee Teor*).

De *Ba'al Hatoeriem* merkt op dat de *gematria* van het woord *MiSjKaN* 410 is (Mem=40, Sjien=300, Kaf=20 en Noen=50, totaal 410), hetgeen gelijk is aan het aantal jaren dat de Eerste Tempel bestaan heeft. Dus de berekening van het Misjkan hier heeft betrekking op de bouw van de Tempel, 480 jaar later.

De Woning van het Getuigenis – Het Misjkan was een getuigenis voor Israël dat Hasjem hen de zonde van het gouden kalf vergeven had, want Hij liet Zijn *Sjechina* in hun midden rusten (*Rasji van Sjmot Rabba* 51:4, waar staat dat hiermee de volken van de wereld zullen weten dat Hasjem Israëls zonden vergeven had).

Ib Ezra verklaart: Het Misjkan, waarin de Ark stond met de Tabletten van het getuigenis [de Tien Geboden]. De tekst is echter kort. De Tabletten getuigden van de relatie tussen G-d en Israël, want zij waren beschreven „met de finger van G-d” (*Dew.* 9:10).

Ramban schrijft dat aangezien het woord *Misjkan* doorgaans wijst op de onderste gordijnen, was het nodig dat om het nader te specificeren als „Het Misjkan van het Getuigenis,” om aan te duiden dat het hier gaat om het hele bouwwerk, d.w.z. het Misjkan waarin de Tabletten „wonen.” *Ramban* merkt op dat vele commentatoren menen dat de berekening van de materialen van het Misjkan betrekking heeft to alles wat hierboven genoemd werd – d.w.z. het Misjkan en de voorhof en alles wat erin stond en erbij hoorde. Deze voorwerpen waren bestemd voor de Leviëten, toen Mosjé vertelde dit werk aan hen toe te vertrouwen.

Ramban vraagt echter waarom de Tora alleen zou tellen wat aan Itamar was toegewezen, en niet wat aan Elazar was toegewezen [namelijk de dingen die bedoeld zijn om te worden vervoerd bij hun reizen – de Ark, de Tafel, de Menora en de Altaars, zoals in *Bamidabr* 4:16 vermeld staat. *Ramban* concludeert dat de Tora het heeft over wat verderop in de volgende verzen genoemd wordt en dit is hier geplaatst om ons te informeren dat het zilver en het koper aan Itamar werd gegeven. Elazar wordt hier niet genoemd, omdat hij de zorg had voor de heilige voorwerpen, die niet naar gewicht geteld werden en die door de Leviëten vervoerd werden tijdens de reizen door de woestijn.

Het werk van de Leviëten – De aantallen van het Misjkan en zijn voorwerpen is de dienst, die is opgedragen aan de Leviëten, namelijk om ze te dragen en uit elkaar te nemen en weer in elkaar te zetten, ieder naar zijn draaglast dat hem is opgedragen, zoals vermeld staat in parasjat Naso (*Bamidbar* 4:24-28, 31-33) (*Rasji*).

Ibn Ezra verklaart: **het werk van de Leviëten** heeft betrekking op de Leviëten die het Misjkan en zijn voorwerpen moesten dragen onder leiding van Itamar. Dit waren de Gersjonieten en de Merariten [de families van de oudste en jongste zoon van Levi] onder toezicht van Itamar, die het vaatwerk telde dat zij moesten dragen.

Sforno verklaart dat de Tora ons hier informeert over de verheven status van het Misjkan, dat het voortbestaan ervan garandeerde en het beschermde tegen de handen van vijanden, dit in tegenstelling tot de Tempel van Sjlomo, die eerst in verval raakte en ten slotte geheel verwoest werd door de Babyloniërs. *Sforno* geeft vier redenen voor de speciale rol die dit Heiligdom in onze geschiedenis gespeeld heeft, en zijn superioriteit boven de andere Heiligdommen: 1) De *Loechot HaBrit* die in de Ark lagen, en die getuigden van het verbond tussen G-d en Israël; 2) alleen dit heiligdom was door Mosjé gebouwd, de meester van alle profeten, van wie Tora ons vertelt (*Dewariem* 34:10): „Er is geen profeet zoals Mosjé in Israël opgestaan sinds Mosjé.” En daarom was het de G-ddelijke bescherming waardig. 3) Het feit dat de dienst van de Leviëten in het Misjkan onder toezicht van Itamar stond, die een buitengewoon vroom en integer mens was en die bijdroeg tot de verheven status van dit Heiligdom. En 4) Het feit dat Betsalel de architect en bouwer was van het Misjkan, hielp verzekeren dat het zou blijven bestaan, want het Misjkan weerspiegelt de schepping van hemel en aarde en Betsalel was gezegend met speciale wijsheid en de capaciteit om G-ds creatieve krachten weer te geven.

De *Sforno* voegt hier nog aan toe dat niet alleen Betsalel, maar dat allen die zich met de constructie van het Misjkan hadden bezig gehouden, mannen van allure waren, serieus en vroom, in vergelijking met de bouwers van de Eerste Tempel, die gebouwd werd door werklui, afkomstig van verschillende volken.

Onder leiding van Itamar – Hij was over hen aangesteld, om aan ieder stamhuis de dienst aan te wijzen die hen was opgedragen (*Rasji*).

MISJNA VAN DE WEEK

Berachot Hoofdstuk 6

Misjna 6

Wanneer zij [rechttop] waren gaan zitten¹ om te eten, dan zegt ieder de beracha² voor zichzelf³. Wanneer zij aanlagen, dan zegt één de beracha voor allen⁴. Wanneer tijdens de maaltijd voor hen wijn gebracht werd, dan maakt ieder apart [daarover] de beracha⁵. [Als het] na de maaltijd [gebracht wordt], dan zegt één de beracha voor allen. Hij zegt ook de beracha over het reukwerk⁶, ondanks dat men het reukwerk pas na de maaltijd⁷ brengt.

Aantekeningen bij Misjna 6:6

1. Er is een algemene regel, dat iemand zijn verplichting om een beracha te zeggen, kan doen als hij luistert naar iemand anders die de beracha zegt [*sjomea keone* – wie luistert is als iemand die spreekt]. Met betrekking tot de berachot over voedsel (zowel die vóór als na het eten) hebben de Geleerden echter dit principe beperkt tot die situaties, waar de verschillende mensen gezamenlijk eten. In de tijd van de Misjna was het de gewoonte dat een gezamenlijke maaltijd gegeten werd, terwijl mijn op zijn linker zij lag. Dus het werd niet beschouwd dat mensen gezamenlijk aten, als zij niet aanlagen. Dus een aantal mensen die aan dezelfde tafel rechttop zitten te eten, worden beschouwd als een toevallige verzameling individuen die geen gezamenlijke band hebben en dan zegt ieder persoon zijn eigen vóór- en naberacha. Op daf 45b van de Gemara zeggen de Geleerden: „Wanneer twee mensen gezamenlijk eten, kan één zijn verplichting om een beracha te zeggen, doen met de beracha van de ander.” Deze regel geldt voor iedere beracha, mits aan drie voorwaarden is voldaan: 1. Degene die de beracha uitspreekt, moet bewust de bedoeling hebben daarmee de anderen vrij te maken van hun verplichting; 2. de anderen moeten de beracha van begin tot einde horen, en 3. die anderen moeten ook bewust de bedoeling hebben hun verplichting te doen door te luisteren naar de beracha die de voorganger uitspreekt.

Als zij waren gaan zitten: Zonder te leunen, dan is dat een teken dat zij zich niet verzameld hadden om gezamenlijk te eten, want wanneer men [in de tijd van de Misjna] in groepen gezamenlijk wilde eten, dan was men gewend op rustbanken te liggen en liggend op de linker zij at en dronk men (RAV).

2. *Hamotsie*

3. Ieder zegt de beracha voor zichzelf: Want zij hadden geen vaste maaltijd zonder aan te liggen [d.w.z. zij waren kennelijk niet van plan gezamenlijk een maaltijd te gebruiken en alleen als men dat wel van plan was kan de één de anderen vrijmaken van de verplichting om een beracha te zeggen]. Echter, wanneer zij tegen elkaar zeiden: „kom, laten wij op die en die plaats gezamenlijk brood eten”, ook al lagen zij niet aan, dan wordt dat beschouwd als aanliggen en dan zegt er één [van het gezelschap] de beracha voor allen, en men vormt zo ook een *zimmoen*. (RAV).

4. Wanneer veel mensen gezamenlijk een maaltijd gebruiken, kan één persoon voor alle anderen de beracha zeggen, en die anderen zijn daarvan dan vrijgesteld, mits:

- degene die voorbenschijnt de bedoeling heeft de anderen vrij te maken;
- De toehoorders moeten ieder woord wat hij zegt horen en mogen er niet doorheen praten;
- De toehoorders moeten de bedoeling hebben hun verplichting voor een beracha te volvoeren met het uitspreken van de naberacha door de voorganger.
- Zij zeggen op elke beracha „*amein*”. [Zie *Sjoelchan Aroech* 183:6 en *Misjna Beroera* daar].

5. Wanneer voor hen tijdens de maaltijd wijn gebracht werd, dan maakt ieder apart de beracha: Daar geen enkele keel leeg is en niemand van de aanzittenden aandacht heeft voor degene die de beracha uitspreekt, maar uitsluitend voor datgene wat in zijn mond zit om dat door te slikken. En een andere reden [dat wij zeggen dat ieder voor zich de beracha moet maken] is dat wij vrezen dat iemand zou kunnen stikken als hij „*amein*” zegt [terwijl hij iets in zijn mond heeft] (RAV).

6. En hij zegt de beracha over het reukwerk: Degene die de *birkat hamazon* zegt, zegt ook de beracha over het reukwerk: „*boree 'atsei besamim*” - [Gezegend ...] Die welriekend hout geschapen heeft. En hoewel er iemand [aanwezig] kan zijn die voorrang heeft boven hem [omdat hij belangrijker is], dan toch, omdat hij met het ene begonnen was, zegt hij ook het andere (RAV). [Als iemand die voorrang geniet bij het uitspreken van de *birkat hamazon*, zoals een *kohen*, en niet in de *birkat hamazon* heeft voorgegaan, bijvoorbeeld omdat hij even afwezig was of nog niet klaar was met eten of iets dergelijks, dan wordt hem toch niet gevraagd één van de andere *berachot* te zeggen die na de *birkat hamazon* gezegd worden, maar degene die begonnen is, maakt het ook af].

Reukwerk: Men was [in de tijd van de Misjna] gewoon om na de maaltijd welriekend hout te brengen in een pan op het vuur om een plezierige geur te verspreiden.

7. Na de maaltijd: Na *birkat hamazon*, want ook nu dat de spijzen niet voor de maaltijd nodig zijn, zelfs dan [geldt], dat daar hij eenmaal begonnen is met de na-beracha, hij het ook afmaakt.

Een woning

Door Yanki Tauber

Volken voeren er oorlog over, families besteden er een groot deel van hun inkomen voor de komende 30 jaar aan, om er een te kunnen aanschaffen. De Geleerden van de Talmoed gaan zover om te zeggen: „Een man zonder huis is geen man.”

Een huis is meer dan een dak om de regen buiten te houden, muren om ongewenste bezoekers te weren, een keuken om er voedsel in te bereiden en een bed om in te slapen. Forten, kantoorgebouwen, hotels en restaurants kunnen dezelfde functie hebben, soms nog beter dan een woning. Maar alleen in zijn woning is een mens thuis. Thuis is waar je gezichten kunt trekken tegen de spiegel, een oude groene trui aan kunt trekken met een gat onder de arm en augurken met pindaskaas kunt eten – omdat je daar zin in hebt.

G-d wil ook een woning – een plaats waar Hij volledig en ongeremd Zichzelf kan zijn. De Chassidische meesters vragen: Waarom schiep G-d de fysieke wereld? Wat kan onze ruwe, beperkte, van conflicten vergeven wereld Hem geven, wat de spirituele dimensies van de schepping niet kunnen? En zij antwoorden: G-d schiep de fysieke wereld omdat Hij een thuis wilde hebben – een plek waar Hij dingen kan doen, omdat Hij er zin in heeft.

© 2000 S. Kranz

G-ds eerste woning was een tweekamerwoning, een bouwwerk van 5 bij 15 meter. Volgens Exodus 25 was het gemaakt van goud, zilver, koper, blauwe, karmozijnrode en roodgeverfde wol, vlas, geitenhaar, dierenhuiden en hout. Het was op bestelling gemaakt naar nauwkeurige details, die aan Mosjé op de berg Sinai gegeven waren. Het stond precies in het centrum van het Israëlitische kamp in de woestijn en het was zodanig gemaakt dat het in- en uitelkaar gehaald kon worden, wanneer zij zwierven van de ene plaats naar de andere, gedurende de veertig jaar tussen hun Exodus uit Egypte en hun binnenkomst in het Heilige Land. Later werd een grotere en meer permanente versie gebouwd op de Tempelberg in Jeruzalem.

G-d zei tegen de mens: Ik heb wijsheid, kennis en begrip geschapen en daarin woont Mijn geest. Ik heb liefde, rechtvaardigheid en medeleven geschapen en daar woont Mijn karakter in. Ik heb schoonheid, pracht en majesteit geschapen, en daar installeer Ik Mijn persoonlijkheid. Maar geen van al deze is meer Mijn woning, dan het kantoor, waar jij werkt, of het theater, waar jij onderhouden wordt, een woning voor jou is. Dus heb Ik iets fysieks geschapen – het meest ongoddelijke wat Ik kon bedenken – zodat Ik een plek zou hebben waar er geen rollen voor Mij zijn om te spelen, en geen karakters voor Mij om te projecteren. Waar Ik alleen maar Mijn wil kan uitoefenen.

Als je je goud neemt (je materiële overvloed), je zilver (de rijkdom van je onverstoorbare middenklas) en je koper (de centen waarvan je armen bestaan) en daarvan een realiteit vormt die geschikt is voor Mijn wil, dan heb je voor Mij een woning gemaakt in deze wereld.

Dit zijn de rekeningen van het Misjkan, ... onder leiding van Itamar, de zoon van Aharon, de Kohen. (38:21)

Onze Geleerden leerden ons: Stel altijd minstens twee mensen samen aan als beheerders van een openbaar fonds. Zelfs Mosjé, die het volle vertrouwen van G-d had, zoals er geschreven staat (*Bamidbar* 12:17): „In heel Mijn huis is hij te vertrouwen,” stelde de rekeningen van het Misjkan op, samen met anderen, zoals er geschreven staat: „Onder leiding van Itamar, de zoon van Aharon.”

Hiervan hebben de Geleerden geleerd: Degene die de gelden, die aan de Tempel gegeven waren, beheerde, mocht de schatkamer niet binenngaan als hij gekleed was in een hemd met zomen, of met schoenen of met sandalen aan of met tefillien of een amulet [d.w.z. met iets waar geld in verborgen kon worden], opdat de mensen, als hij zou verarmen, niet zouden zeggen: hij is arm geworden omdat hij zich aan de schatkamer vergrepen heeft, of als hij rijk was geworden, de mensen niet zouden zeggen: hij heeft zich uit de schatkamer verrijkt. Want het is de plicht van een mens om vrij van iedere blaam te zijn, zowel voor zijn medemens als voor G-d, zoals er geschreven staat (ib. 32:22): „En wees onschuldig voor G-d en voor Israël.”

(*Midrasj Tanchoema; Misjna Sjekaliem* 3:2)

Wekelijkse Halacha Serie

HILCHOT BERACHOT

Gebaseerd op de *Kitsoer Sjoelchan Aroech, Misjna Beroera, Sja'arei Halacha, WeZot Haberacha en Haberacha Kehilchata*
Samengesteld door Zwi Goldberg

Aflevering 21

Hoofdstuk IV - Birkat Hamazon (Dankgebed na de maaltijd)

B. Majiem acharoniem (Handen wassen na de maaltijd)

1. Men moet zijn handen wassen na de maaltijd¹ (zelfs al zijn die schoon), voordat men *Birkat Hamazon* zegt. De reden hiervoor is dat de handen na de maaltijd vuil zijn van het voedsel dat men gegeten heeft en zulke handen zijn niet geschikt om een beracha te maken. Onze Geleerden, hun aandenken zij ons tot zegen, baseren zich hierbij op het vers uit *Wajjikra* (20:7): „En jullie zult jezelf heiligen en jullie zult heilig zijn.” Zij verklaren dat de woorden: „Jullie zult jezelf heiligen” betrekking hebben op het handen wassen vóór de maaltijd (d.w.z. dat men zijn handen moet heiligen voordat men gaat eten, door ze te reinigen van vuil) en dat de woorden: „En jullie zult heilig zijn” betrekking heeft op het handenwassen na de maaltijd.² Dit wassen wordt *majiem acharoniem* genoemd, letterlijk: na-water.

2. Dit is ook verplicht als men niet zelf de *Birkat Hamazon* uitspreekt maar naar iemand anders luistert die het zegt, omdat onze Geleerden vreesden dat er nog wat zout, dat bij iedere maaltijd op tafel staat, aan de vingers kleeft. Wanneer er wat zout van Sedom door het tafelzout gemengd is, en dat zit aan de vingers en men wrijft men zijn vinger met dit Sedom-zout in de ogen, dan kan dat blindheid veroorzaken, want het zout van Sedom kan blindheid veroorzaken. Dit geldt ook vandaag nog, ook als er geen Sedom-zout gebruikt wordt³. Zie echter par. 6 hieronder.

3. Men moet het water over de vingers gooien tot over het tweede vingergewricht⁴. D.w.z. als de vingers tot het tweede gewricht vuil zijn van het voedsel. Maar als de vingers ook boven het tweede gewricht vuil zijn, moet men ze ook daarboven wassen. Sommige mensen die zorgvuldig hun vingers na iedere maaltijd wassen, gooien alleen een paar druppels water op hun vingertoppen, zodat het water niet eens het eerste vingergewricht bereikt. Hun vingers blijven dan nog vuil en dat is niet volgens de halacha⁵.

4. Men giet het water uit een kannetje boven een schotel⁶, die men voordat men met de *Birkat Hamazon* begint, van tafel moet verwijderen. Dit is vanwege de slechte geest die op het water rust⁷.

5. Men eet of drinkt niet meer tussen *majiem acheroniem* en *Birkat Hamazon*⁸.

6. Er zijn tegenwoordig mensen die zeggen dat het niet nodig is om de handen na de maaltijd te wassen, omdat we tegenwoordig geen Sedom-zout meer gebruiken. En zij zijn ook niet bezorgd over hun vuile handen van het eten en beschouwen daarom hun handen niet als vuil. Maar volgens de Gaon van Wilna geldt ook vandaag nog de verplichting om de handen te wassen na de maaltijd, want het is onbehoorlijk om een beracha te zeggen met vuile handen. Ook de *Mageen Awraham* schrijft, dat men om kabbalistische redenen zijn handen moet wassen na de maaltijd en dat schrijft ook de *Maharsjal* in zijn *Jam sjel Sjlomo* en zo ook de *Birkei Josef*.⁹ In ieder geval moet iemand, die gewend is volgens deze gewoonte te gaan, maar die zijn handen altijd wast als zij vuil zijn na het eten, zijn handen altijd als vuil beschouwen na het eten en zijn handen wassen voordat hij *Birkat Hamazon* zegt¹⁰.

7. Het is de gewoonte om messen van tafel te verwijderen of te bedekken, voordat men *Birkat Hamazon* zegt, omdat de tafel met het altaar vergeleken wordt en over het altaar staat geschreven (*Dew. 27:5*): „Een altaar, waar je geen ijzer overheen zult laten gaan,” want ijzer verkort het leven en het altaar verlengt het leven. Sommigen hebben de gewoonte om de messen alleen op werkdagen te verwijderen en niet op Sjabbat, want zij zijn de manifestaties van Esav, en op Sjabbat hebben de Satan en zijn kwade machten geen vat op ons. Dit zijn allen *minhagiem* [gewoonten] en zij hebben kracht van wet¹¹.

1. Sj.A. O.Ch. 181:1.

2. M.B. 181:1.

3. M.B. 181:3.

4. Sj.A. O.Ch. 181:4.

5. M.B. 181:10.

6. M.B. 181:3.

7. Sj.A. 181:2 en M.B. 181:4.

8. M.B. 181:24.

9. Sj.A. 181:10 en M.B. 181:22.

10. idem.

11. K.S.A. 44:4.

Kabbala 4 – Waarom 10?

Tien Sefirot zijn niet „tien” bij toeval – hun aantal helpt ons het ontwerp van de hele wereld te begrijpen.

De *Sefirot* zijn onze menselijke percepties van de verschillende interacties van G-d met de wereld.

Wat is de betekenis van het aantal „tien”?

In de Kabbalistische metafoer zijn getallen niet alleen maar rekenkundige notaties. Getallen hebben een persoonlijkheid en hebben een kwalitatieve betekenis. Dit is geen mysterieus idee want daar leven we dagelijks mee. We zeggen dat iets maar „een keer” gebeurde, dat er „twee kanten” aan ieder verhaal zitten, dat „driemaal is scheepsrecht” en dat er „tientallen” mensen naar een bepaalde gebeurtenis kwamen, enz.

Daarom, als er „tien” uitstralingen zijn of Tien *Sefirot*, dan moet er een betekenis achter dat getal schuilen.

Het getal tien is significant, omdat het de basis van de rekenkunde is. Dit wordt gewoonlijk verklaard als het resultaat van het feit dat wij tien vingers hebben, het natuurlijke rekenmiddel van de primitieve mens. Maar deze verklaring roept een nieuwe vraag op: Als er een doelbewuste schepping bestaat en als iedere facet van een mensenleven en zijn activiteit van te voren gepland is, dan zijn die „tien” vingers ook een deel van dit plan. Het betekent dat G-d de bedoeling had dat het systeem op „tien” gebaseerd zou zijn. Waarom?

DE TIEN UITSPRAKEN

De Maharal, een 16e eeuwse mysticus/filosoof biedt een verklaring. Hoewel hij in feite verklaart waarom G-d met tien uitspraken de wereld schiep, past het antwoord heel goed op de Tien Sefirot, die identiek zijn aan de tien uitspraken.

G-d had de wereld ook met één uitspraak (*sefira* in het Hebreeuws) kunnen scheppen, of met een paar uitspraken (*sefirot*) of met tien uitspraken. Laten we eens de verschillende mogelijkheden bekijken.

Wanneer G-d de wereld met één uitspraak geschapen had, zou er voor ons geen mogelijkheid zijn om de wereld te analyseren in samenstellende onderdelen. Bijvoorbeeld, neem eens een vindingrijke zakenman, die intuïtief werkt en op een briljante wijze in zijn zaken slaagt. Wanneer wij hem vragen waarom hij een bepaalde partij goederen inkoopt, en wat hij daar aan voordeel in ziet, zal hij stamelen en zeggen: Ik voelde dat het juist was.” Hij kan het niet echt verklaren, termen als „activa,” „cashflow,” en „infrastructuur” maken geen deel uit van zijn denken en terminologie. Zo ook laat een woord, dat geheel omvat is in één beschrijving, ons onbegrijpend achter.

Laat ons dan een wereld beschouwen die met twee tot negen uitspraken geschapen werd. Dit is een wereld die bestaat uit vele samenstellende elementen, maar zonder enige zichtbare samenhangende onderbouw. Het kan vergeleken worden met iemand die een heleboel analytisch onderzoek doet, maar op een ad hoc basis: steeds wanneer de gelegenheid zich voordoet, doet hij een onderzoek. We kunnen wel bepaalde ideeën van hem begrijpen, maar er is geen overall-beeld, dat we kunnen waarnemen.

Daar G-d Eén is, zou dit een verkeerde voorstelling van zaken zijn. Een soort voorstelling, waarvan wij alleen maar stukjes en beetjes kunnen begrijpen, zonder de onderlinge samenhang, is zinloos.

TIENTALLEN VAN TIENTALLEN

Dan komen we tot de derde mogelijkheid, „tien.” Tien bestaat uit onderdelen die gezien kunnen worden als aparte eenheden, en toch vormen zij samen een hele groep van „tien.” Of beter gezegd, tien is de „één” die is samengesteld uit componenten.

Dus als we spreken over de Tien Sefirot, bedoelen we te zeggen dat G-d de wereld geschapen heeft – de mensheid, de Tora, de geschiedenis en al het andere dat in componenten te analyseren is. Niet alleen tien componenten, maar elk van deze tien heeft weer tien componenten, enzovoort.

Aan de andere kant, het geeft niet hoeveel onderdelen we in staat zijn om te onderscheiden, er loopt altijd een draad doorheen die ons in staat stelt te begrijpen hoe al deze afzonderlijke elementen samen het algemene beeld vormen, hetgeen het „ware” beeld is.

Daarom, als we bestuderen hoe G-d via de Tien Sefirot handelt, kijken we naar ieder detail vanuit een dubbel perspectief:

1. datgene wat ieder element zelf uitdrukt, en
2. het samenbindende element dat al G-ds activiteiten verenigt tot één naadloze eenheid, zoals het G-d past, Die Eén is.

